Työllisyys- ja työehdot osasto/PB **2.11.2015**

Eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunta
TyV@eduskunta.fi

VNEUS2015-00657 / E 113/2013 vp

**SAK:n näkemyksiä EU-lainsäädännön ja lainsäädäntöehdotusten arviointiin Suomen kannalta**

VNK:n esityksessä Suomen kannan mukaan EU-vaikuttamisen yhtenä painopisteenä on nykyistä vähäisempi, parempi ja kevyempi säätely siten, että kansallisessa toimeenpanossa Suomi ei lisää kilpailukykyä haittaavaa taakkaa. Se on perusteltu vain, jos EU-säätelyä arvioidaan tasapainoisesti talouskasvun, kilpailukyvyn sekä työllisyyden näkökulmasta ja samalla varmistetaan työntekijöiden, kuluttajien ja ympäristön suoja.

Kuten arviossa todetaankin, on lisäksi erittäin tärkeää erottaa tapaukset, joissa säätelyntoimimattomuuden sijaan on kyse erimielisyyksistä koskien säädösten poliittista tavoitetta.

EU-lainsäädännön tarvetta arvioitaessa on hyvä muistaa myös, että EU:n paremman säätelyn linjaukset lähtevät siitä, ettei säätelymäärän vähentämisessä tai lisäämisessä tai tiettyjen politiikanalojen sääntelyn purkamisessa tai painoarvon vähentämisessä saa olla kyse eurooppalaisille tärkeiden arvojen, kuten sosiaalisen suojelun, ympäristön suojelun eikä perusoikeuksien ml. terveys, kyseenalaistamisesta.

On todennäköistä, että tavoitteeseen paremmasta säätelystä päästään varmimmin, kun EU-säätelyn vaikutuksia, tarpeellisuutta ja toimivuutta arvioidaan kaikissa vaiheissa aina säädösten suunnittelusta niiden täytäntöönpanoon. Arviointia tehdessä on tärkeää muistaa, että työ- ja sosiaalilainsäädännön lisäksi monella muulla politiikkasektorin lainsäädännöllä on suoria tai epäsuoria vaikutuksia mm. palkansaajien turvaan, asemaan ja perusoikeuksiin.

Esimerkkinä mainittakoon yritysten kilpailukykyä parantamaan esitetty ”pienet ensin”-periaate, jonka ensisijaisena tavoitteena oli vähentää pienten- ja keskisuurten yritysten taakkaa/kustannuksia. Jos lähtökohta on näin suppea ja säädösten vaikutusten arvioitsijat valitaan tämän mukaan, voi varsinaisen substanssilainsäädännön tarvearviointi jäädä liian yksipuoliseksi.

Niin Suomen kuin Euroopan komission, neuvoston sekä parlamentin EU-säätelyn tarpeellisuuteen kantaa muodostaessa pitääkin huomioida myös niiden sidosryhmien näkemys, joihin EU-lainsäädännön säätämättä jättäminen tai säädösten purku voi vaikuttaa.

Sidosryhmien kuulemisen pitää olla aina myös ehdottoman tasapuolista. Ei esimerkiksi riitä, että työmarkkinaosapuolia kuullaan vain SEUT-sopimuksen 154-artiklan nojalla järjestettävissä komission kuulemisissa ja SEUT-sopimuksen 155 artiklan nojalla laadittavien ehdotuksien osalta,

koska useiden muidenkin sektorien politiikoilla (esim. sisämarkkinat) on vaikutuksia työntekijän asemaan.

Koko harjoituksen merkityksellisyyttä arvioitaessa VNK:n tärkein huomio lienee se, että säätelyn toimivuuden näkökulmasta ongelmalliseksi koettua EU-säätelyä on vähän suhteessa EU-säädösten kokonaismäärään.

**SAK:n näkemykset vastaavat sidosryhmäkartoituksen tuloksia**

SAK on käynyt läpi erityisesti työ- ja sosiaalilainsäädäntöä sekä elinkeinopolitiikkaan vaikuttavaa lainsäädäntöä. Suurin osa kartoituksessa tehdyistä huomioista on SAK:n mielestä oikeansuuntaisia.

Lisähuomiomme alla vain yhteen direktiiviin:

3. REFIT/paremman säätelyn agendalla/uudelleenarvioitavana

- Raskaan kaluston kuljettajien ammattipätevyysdirektiivi perustuu EU-direktiiviin. Jos siihen tehdään lievennyksiä, eivät suomalaiset ilman ammattipätevyyttä olevat kuljettajat saa ajaa muissa EU-maissa.

Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry

Lisätietoja pia.bjorkbacka@sak.fi (elinkeinopoliittinen asiantuntija)